

CESTOVNÍ NÁHRADY

v 315 příkladech

- pracovní a služební cesty
- cestovní náhrady v podnikatelské sféře
- cestovní náhrady ve veřejně prospěšné sféře
- cestovní náhrady podnikatelů
- práce z domu a na dálku
- zvláštnosti MHD
- stravné a menu stravenky
- stravné při výkonu práce doma
- přerušení pracovní cesty ze soukromých důvodů
- použití letadel v zahraničí
- kurzy pro přepočet měn při vyúčtování
- praktické příklady včetně zaúčtování
- nejčastější chyby a omyly
- příklad vyplnění tiskopisu
- daň silniční

Obsah

Úvodní slovo autora.....	17
Použité zkratky	19
Účty použité v příkladech.....	20
1. ÚVOD.....	21
1.1 Základní předpisy.....	22
1.2 Základní pojmy	27
1.3 Základní zásady	30
1.3.1 Cestovní náhrady hradí zaměstnavatel.....	30
1.3.2 Možná úprava výše cestovních náhrad.....	31
1.3.3 Daňová uznatelnost cestovních náhrad a oprávněnost čerpání rozpočtu	32
1.3.4 Prokazatelnost.....	35
1.3.5 Každá pracovní cesta samostatně.....	38
2. KOMU CESTOVNÍ NÁHRADY PŘÍSLUŠÍ	39
2.1 Zaměstnanci.....	41
2.2 Zaměstnanci z hlediska ZDP.....	43
2.3 Zaměstnanci – cizinci	46
2.4 Jiné osoby	50
2.5 Obchodní a jiné smluvní vztahy	54
2.6 Zahraniční experti	57
2.7 Fyzická osoba – podnikatel.....	58
3. KDY A CO ZAMĚSTNANCI PŘÍSLUŠÍ.....	59
3.1 Cesty, při nichž zaměstnanci cestovní náhrady přísluší	59
3.2 Druhy cestovních náhrad.....	61
3.3 Financování cestovních náhrad.....	62
4. PRACOVNÍ CESTY.....	67
4.1 Výkon práce	70
4.2 Místo výkonu práce	75
4.3 Pravidelné pracoviště.....	77
4.3.1 Sjednání pravidelného pracoviště	77
4.3.2 Nesjednané pravidelné pracoviště.....	83
4.4 Cesty na pravidelné pracoviště mimo rozvrh směn	112
4.5 Cesty při práci z domova, na dálku.....	118

4.6	Cesta zaměstnance k výkonu práce do jeho bydliště	120
4.7	Pracovní cesty agenturních zaměstnanců	124
5.	OSTATNÍ CESTY	129
5.1	Cestovní náhrady při přeložení zaměstnance	129
5.2	Cestovní náhrady při dočasném přidělení zaměstnance k jinému zaměstnavateli	130
5.3	Cestovní náhrady při přijetí do zaměstnání	131
5.4	Cestovní náhrady při výkonu práce v zahraničí	133
5.5	Cesty k návštěvě člena rodiny	135
6.	PODMÍNKY KONÁNÍ PRACOVNÍ CESTY	137
6.1	Rozhodnutí o pracovní cestě	144
6.2	Místo nástupu a ukončení pracovní cesty	155
6.3	Způsob dopravy	174
6.4	Způsob ubytování	175
6.5	Doba trvání pracovní cesty	175
6.6	Přerušení pracovní cesty ze soukromých důvodů zaměstnance	179
6.7	Vnitřní předpis o cestovních náhradách	196
6.8	Tiskopis cestovní příkaz	199
7.	NÁHRADA JÍZDNÍCH VÝDAJŮ	209
7.1	Hromadný dopravní prostředek dálkové přepravy a taxislužba	211
7.2	Místní hromadná doprava	217
7.3	Silniční motorová vozidla	228
7.3.1	Vozidlo zaměstnavatele	229
7.3.2	Vozidlo zaměstnance	233
7.3.3	Vozidlo podnikatele	258
7.4	Jiný než určený dopravní prostředek	266
7.5	Neurčený dopravní prostředek	270
8.	NÁHRADA VÝDAJŮ ZA UBYTOVÁNÍ	271
8.1	Přechodné ubytování	274
9.	NUTNÉ VEDLEJŠÍ VÝDAJE	278
10.	STRAVNÉ PŘI TUZEMSKÉ PRACOVNÍ CESTĚ	286
10.1	Výše stravného	288
10.2	Stravné při bezplatně poskytnutém jídle	294
10.2.1	Snížení stravného ve státní a příspěvkové sféře	297
10.2.2	Snížení stravného v podnikatelské sféře	299

10.3	Hodnota stravy poskytnuté na pracovní cestě	308
10.4	Stravné při výkonu práce v bydlíšti	311
10.5	Stravné podnikatele	311
10.6	Strava, stravné a menu stravenky	312
10.6.1	Příspěvkové organizace	315
11.	ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY	324
11.1	Tuzemské stravné při zahraniční pracovní cestě	329
11.2	Zahraniční stravné	330
11.2.1	Vznik práva na stravné za cestu na území České republiky	332
11.2.2	Výše zahraničního stravného	333
11.2.3	Doba, za kterou zaměstnanci zahraniční stravné nepřísluší	337
11.2.4	Základní sazba zahraničního stravného	337
11.2.5	Postup při stanovení výše zahraničního stravného	338
11.3	Zahraniční stravné při bezplatně poskytnutém jídle	340
11.3.1	Snížení zahraničního stravného ve státní a příspěvkové sféře	341
11.3.2	Snížení zahraničního stravného v podnikatelské sféře	342
11.4	Příklady	343
11.5	Kapesné	391
12.	ZÁLOHA NA PRACOVNÍ CESTU, JEJÍ VYÚČTOVÁNÍ, VYPOŘÁDÁNÍ A ÚČTOVÁNÍ	397
12.1	Záloha na cestovní náhrady a jiné výdaje	397
12.1.1	Postup při neposkytnutí zálohy	400
12.1.2	Záloha na jiné výdaje	400
12.2	Vyúčtování cestovních náhrad	403
12.2.1	Zjištění výše doplatku nebo přeplatku	405
12.2.2	Používání kurzů v etapě vyúčtování	406
12.3	Používání platebních karet	421
12.3.1	Firemní platební karta	421
12.3.2	Soukromá platební karta	424
12.4	Vypořádání nároku zaměstnance	428
12.4.1	Zaokrouhlování	430
12.5	Účtování o cestovních náhradách	438
12.5.1	Používání kurzů při účtování	439
12.5.2	Rozdíly mezi kurzy používanými při vyúčtování a při účtování	442
12.5.3	Valutová pokladna	445
12.6	Souhrnné příklady	452
13.	PAUŠALIZACE CESTOVNÍCH NÁHRAD	464

14. DALŠÍ SOUVISLOSTI	471
14.1 Doba výkonu práce a práce přesčas na pracovní cestě.....	471
14.2 Ostatní souvislosti v příkladech.....	480
14.3 Náhrada výdajů za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů	494
14.4 Vyslání zaměstnance do zahraničí.....	495
14.5 Nejčastější chyby při poskytování cestovních náhrad.....	496
15. DAŇ SILNIČNÍ	499
15.1 Předmět daně silniční.....	500
15.2 Poplatník daně	502
15.3 Výše daně a zálohy na daň.....	505
15.4 Příklady	506
PŘÍLOHY.....	511
Vyhláška č. 310/2019 Sb., platná pro rok 2020	513
Vyhláška č. 358/2019 Sb., platná pro rok 2020.....	519

OBSAH - PŘÍKLADY

1	Dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr	43
2	Cestovní náhrady jednatel a společníka s. r. o.	46
3	Zaměstnanci - cizinci a jejich cesty do ciziny	49
4	Použití soukromého auta členem maturitní komise	52
5	Cestovní náhrady člena spolku	55
6	Cestovní náhrady při tzv. nepojmenované smlouvě	56
7	Cestovní náhrady z grantu, ESF apod.	64
8	Zahraniční stravné ze dvou projektů.....	66
9	Jazykový kurz	73
10	Školení za účelem prohloubení kvalifikace.....	74
11	Cestovní náhrady při školení během dovolené.....	74
12	Pravidelné pracoviště ve vnitřní směrnicí	102
13	Cesty mimo budovu sídla zaměstnavatele.....	102
14	Místo výkonu práce a pravidelné pracoviště v bydlišti	103
15	Místo výkonu práce v bydlišti a provozovně	103
16	Tři místa výkonu práce a pravidelného pracoviště v obci	104
17	Místo výkonu práce obec a konkrétní místo pravidelného pracoviště	105
18	Místo výkonu práce Praha	105
19	Dvě obce jako místa výkonu práce	106
20	Místo nejčastějších začátků cest k výkonu práce.....	106
21	Více odloučených pracovišť.....	107
22	Místo výkonu práce sjednáno s řidičem šířeji než obec.....	108
23	Cesty obchodního zástupce po České republice.....	108
24	Pracovní cesty stavebního dělníka.....	109
25	Cesty po obci bez cestovních náhrad	110
26	Pravidelné pracoviště v několika obcích	110
27	Cesty do práce v sobotu a neděli	113
28	Doba výkonu práce při cestě k výkonu práce mimo rozvrh směn.....	114
29	Školení mimo pracovní dobu	115
30	Výkon práce při pracovní pohotovosti	115
31	Mimořádný výkon práce mimo rozvrh směn	116
32	Mimořádný výkon práce v třísměnném provozu.....	117
33	Cestovní náhrady při práci přesčas	117
34	Cesty při práci z domova.....	119
35	Výkon práce v bydlišti zaměstnance	121
36	Výkon nepřímé činnosti pedagoga v jeho bydlišti	122

37	Výkon práce v bydlšti v zahraničí	123
38	Cesta agenturního zaměstnance mimo pracoviště uživatele	128
39	Cestovní náhrady sjednané při přijetí	132
40	Zahraníční cestovní náhrady sjednané při přijetí	132
41	Místo výkonu práce v zahraničí, pracovní cesta v ČR	134
42	Jízdní výdaje při návštěvě člena rodiny	136
43	Návštěva rodiny v zahraničí	136
44	Souhlas zaměstnance s vysláním na pracovní cestu	145
45	Pracovní cesta ředitele	146
46	Místo výkonu práce a pravidelné pracoviště ředitele	146
47	Příkaz pro více pracovních cest	147
48	Cestovní příkaz u pravidelných cest	147
49	Nulový cestovní příkaz	148
50	Krátká pracovní cesta služebním autem	149
51	Hromadný příkaz k pracovní cestě	150
52	Podmínky pracovní cesty určené v plánu hromadné akce	151
53	Více pracovních cest v jednom dni	152
54	Počátek pracovní cesty den předem	153
55	Cesta do zahraničí v sobotu	153
56	Navazující pracovní cesty	154
57	Rozhodnutí o pracovní cestě při pohotovosti	154
58	Místo nástupu na pracovní cestu	166
59	Volba místa nástupu a ukončení pracovní cesty	166
60	Neurčené místo nástupu na pracovní cestu	167
61	Cesta po městě při použití vlaku	168
62	Jiné místo nástupu a ukončení cesty než bydlště	169
63	Cesta přes obec s pravidelným pracovištěm	169
64	Příjezd na pracoviště v průběhu pracovní cesty	170
65	Místo nástupu a ukončení pracovní cesty řidiče kamionu	170
66	Zahraníční cesty řidiče kamionu	171
67	Nástup na pracovní cestu v zahraničí	172
68	Místo nástupu na pracovní cestu cizince	173
69	Doba trvání pracovní cesty a doba výkonu práce	177
70	Nepracovní dny v průběhu pracovní cesty	178
71	Přerušlení pracovní cesty po výkonu práce	186
72	Přerušlení pracovní cesty před výkonem práce	187
73	Přerušlení pracovní cesty před i po výkonu práce	188
74	Jízdní výdaje při přerušlení pracovní cesty	189

75	Jiná doba přerušení pracovní cesty.....	190
76	Dovolená po pracovní cestě.....	191
77	Stravné za dobu cesty zpět po přerušení pracovní cesty	191
78	Přerušení pracovní cesty čerpáním dovolené.....	192
79	Pracovní cesta v průběhu dovolené	193
80	Přerušení pracovní cesty jinou pracovní cestou	194
81	Nepovolené přerušení pracovní cesty	195
82	Kurz k přepočtu měn při přerušení pracovní cesty	195
83	Snížení stravného ve vnitřní směrnicí.....	197
84	Omezení poskytování stravného.....	198
85	Minimalizace cestovních náhrad	198
86	Vyplnění tiskopisu cestovní příkaz	203
87	Vyplňování tiskopisu cestovní příkaz	207
88	Čas odjezdu vlaku na tiskopisu cestovní příkaz	207
89	Počátek a konec výkonu práce na tiskopisu	208
90	Uvedení doby přechodu hranic ve vyúčtování.....	208
91	Společná jízdenka	214
92	Hromadná jízdenka.....	215
93	Jízdní výdaje bez jízdenky	216
94	Cesta stopem.....	217
95	Použití MHD v obci, v níž má zaměstnanec sjednáno místo výkonu práce.....	224
96	Použití MHD v obci, která je místem výkonu práce.....	225
97	Použití MHD v jiné obci	226
98	Jízdné MHD při pracovní cestě mimo obec.....	226
99	Jízdenka MHD uhrazená prostřednictvím SMS.....	226
100	Platba MHD soukromou platební kartou	227
101	Jízdné MHD bez papírové jízdenky	227
102	Nákup PHM do služebního vozidla	230
103	Služební vozidlo k cestě domů po pracovní cestě	231
104	Vozidlo pronajaté zaměstnancem v zahraničí	232
105	Nákup malého množství pohonné hmoty.....	247
106	V technickém průkazu neuvedeno oktanové číslo benzínu.....	248
107	V technickém průkazu uveden BA a Ethanol	249
108	Cena kvalitnější PHM	249
109	Použití ceny zimní nafty.....	249
110	Náhrada za použití motocyklu.....	250
111	Výpočet náhrady jízdních výdajů za soukromý automobil.....	250
112	Soukromé vozidlo na zahraniční pracovní cestě	251

113	Použití soukromého vozidla a MHD	254
114	Vozidlo zaměstnance - podnikatele nebo jiného vlastníka	254
115	Cizí vozidlo	255
116	Vozidlo zaměstnance řízené jinou osobou.....	255
117	Spotřeba a cena LPG.....	256
118	Výpočet a zaokrouhlování NPHM.....	258
119	Vozidlo podnikatele použité jeho zaměstnancem	264
120	Souhlas s použitím soukromého vozidla.....	268
121	Cena jízdného při použití soukromého vozidla místo vlaku.....	269
122	Společná cesta soukromým vozidlem	269
123	Ubytování bez vyúčtování cestovních náhrad	275
124	Limit výdajů za ubytování	275
125	Ubytování u příbuzných.....	275
126	Přechodné ubytování.....	276
127	Úhrada ubytování v České republice v cizí měně	277
128	Parkovné.....	281
129	Připojištění sedadel.....	281
130	Dálniční poplatek	282
131	Nepovinné očkování při cestě do zahraničí.....	283
132	Kurzový rozdíl jako nutný vedlejší výdaj	283
133	Rozdíl z kurzů.....	284
134	Poplatek za směnu vlastní cizí měny v zahraničí	285
135	Nutný vedlejší výdaj bez dokladu.....	285
136	Součet dob trvání pracovních cest	290
137	Pracovní cesta trvající 5 hodin.....	291
138	Dvě kratší pracovní cesty.....	291
139	Několik pracovních cest v jednom dni	291
140	Dvoudenní pracovní cesta	292
141	Tuzemská pracovní cesta ve dvou dnech	293
142	Vyšší stravné.....	293
143	Ubytování a strava samostatně.....	300
144	Snídaně jako součást ubytování.....	300
145	Neúplné vyúčtování	301
146	Poskytnutá, ale neodebraná strava.....	302
147	Oběd poskytnutý obchodním partnerem	302
148	Jídlo poskytnuté jinou firmou	303
149	Stravné a strava	303
150	Občerstvení na školení a jídlo ve školní jídelně.....	304

151	Strava při krátké pracovní cestě	304
152	Dvoudenní pracovní cesta a snížení stravného	305
153	Snížení stravného při dvoudenní pracovní cestě	306
154	Dvě cesty a jedno bezplatně poskytnuté jídlo	306
155	Snížení stravného při plném zajištění stravy.....	307
156	Zaokrouhlování stravného.....	308
157	Strava na pracovní cestě z pohledu ZDP	309
158	Hodnota stravy vyšší než stravné.....	310
159	Stravenky místo stravného	316
160	Mimořádná směna a menu stravenka	317
161	Pracovní cesta během směny.....	317
162	Kratší pracovní cesta během směny.....	318
163	Pracovní cesta a menu stravenka	319
164	Výkon práce na pracovišti částečně během pracovní doby a mimo pracovní dobu	320
165	Výkon práce na pracovišti a pracovní cesta mimo pracovní dobu.....	320
166	Výkon práce na pravidelném pracovišti a pracovní cesta.....	321
167	Stravné a menu stravenka.....	322
168	Druhý den pracovní cesty a menu stravenka	322
169	Detailované pracoviště v jiné obci.....	324
170	Vyúčtování zahraniční cesty bez údajů o přechodech hranic	344
171	Prokázání doby přechodu státní hranice.....	345
172	Vliv časových pásem	345
173	Vliv časových pásem při cestě autem.....	346
174	Tuzemské stravné při jednodenní zahraniční pracovní cestě.....	346
175	Tuzemské stravné při dvoudenní zahraniční pracovní cestě.....	347
176	Dvoudenní tuzemská část po návratu ze zahraničí	348
177	Tuzemské stravné při delší zahraniční pracovní cestě.....	348
178	Tuzemská část cesty při návratu ze zahraničí	349
179	Vícedenní zahraniční cesta s každodenním návratem do České republiky	349
180	Několikeré překročení hranic České republiky v jednom dni	351
181	Právo na tuzemské stravné nevzniklo	352
182	První den zahraniční pracovní cesty	353
183	Poslední den zahraniční pracovní cesty	354
184	Právo na tuzemské stravné vzniklo.....	355
185	Vyšší tuzemské stravné	356
186	Průjezd dvěma státy.....	357
187	Dvě krátké zahraniční pracovní cesty	358

188	Dva velmi krátké průjezdy zahraničním	359
189	Dvě zahraniční pracovní cesty, jedna delší	360
190	Dvě zahraniční pracovní cesty, jedna velmi krátká.....	361
191	Konec jedné a začátek druhé cesty v jednom dni (řidič kamionu)	362
192	Zahraníční stravné za celkovou dobu trvání pracovní cesty	364
193	Podnikatel na zahraniční cestě	364
194	Podnikatel a pozdější odlet letadla	365
195	Dvoudenní tuzemská pracovní cesta a následující zahraniční cesta	366
196	Neuplatněné tuzemské stravné.....	366
197	Vznik práva na stravné při více bezplatných jídlech v tuzemsku.....	367
198	Ve dvou státech stejně dlouho	368
199	Cesta na Slovensko přes Rakousko	369
200	Zahraníční stravné ředitele školy	369
201	Doba trvání pracovní cesty při použití letadla.....	370
202	Doba přechodu státních hranic při použití letadla v zahraničí	370
203	Cesta letadlem s mezipřistáním.....	372
204	Cesta letadlem s několika mezipřistáními.....	374
205	Poslední den zahraniční pracovní cesty při použití letadla.....	375
206	Cesta letadlem a autem	377
207	Použití letadla v zahraničí	378
208	Návrat letadlem do Vídně a autem do České republiky	379
209	Použití letadla a trajektu.....	380
210	Snížení tuzemského stravného při zahraniční pracovní cestě	381
211	Snížení zahraničního stravného	381
212	Strava all inclusive.....	382
213	Zahraníční stravné a odpočet stravy	382
214	Strava hrazená jinou osobou než zaměstnavatelem	384
215	Zahraníční stravné a jeho snížení	384
216	Nižší snížení zahraničního stravného	385
217	Snížení zahraničního i tuzemského stravného	386
218	Snížení zahraničního stravného za stravu poskytnutou v tuzemsku.....	387
219	Strava poskytnutá v tuzemsku i v zahraničí v jednom dni.....	388
220	Způsob snížení zahraničního stravného	389
221	Vypořádání zahraničního stravného - volba měny	389
222	Zaokrouhlování zahraničního stravného.....	390
223	Výše kapesného	393
224	Kapesné stanovené pevnou částkou.....	394
225	Kapesné při krátké době v zahraničí.....	394

226	Kapesné v případě, že zahraniční stravné není při více bezplatných jídlech poskytnuto	395
227	Kapesné za část zahraniční pracovní cesty	395
228	Kapesné při neposkytnutí zálohy	396
229	Kapesné ředitele příspěvkové organizace	397
230	Měna zálohy	401
231	Kurz pro poskytnutí zálohy	402
232	Vyúčtování pracovní cesty	408
233	Vyúčtování cestovních náhrad jednou za měsíc	409
234	Přeplatek jako záloha na další cestu	410
235	Záloha na cestovní náhrady na celý měsíc	410
236	Směna jedné měny za jinou	411
237	Dvě směny zálohy v zahraničí	411
238	Zpětná směna	411
239	Doplnění zálohy	412
240	Směna zálohy v České republice	412
241	Záloha a směna jiné měny v zahraničí	412
242	Kurzy při záloze v české měně	413
243	Cesta bez zálohy a kurz směny v zahraničí	413
244	Dva zaměstnanci na společné pracovní cestě	413
245	Kurz nedoložené směny	414
246	Kurz při dvou cestách v kalendářním dni	415
247	Exotická měna	415
248	Postup přepočtu při směně zálohy	416
249	Jedna záloha na dvě zahraniční pracovní cesty	417
250	Přepočet cizí měny pro zjištění výše přeplatku a jeho vrácení	418
251	Kurz z dokladu o platbě v jiné měně	419
252	Použití kurzů po lhůtě pro vyúčtování	420
253	Kurzy pro cestovní náhrady a jiné výdaje	420
254	Kurz při platbě firemní platební kartou	425
255	Kurz při použití soukromé platební karty	426
256	Výpis z účtu soukromé platební karty	426
257	Platba vloženého na konferenci soukromou platební kartou před pracovní cestou	426
258	Zaplacení akce prostřednictvím internetového bankovníctví	427
259	Doplatek při neposkytnutí zálohy	432
260	Přepočty měn	432
261	Dva cestovní příkazy z jedné zahraniční pracovní cesty	434

262	Vypořádání zahraničního stravného v Kč.....	435
263	Volba měny pro vypořádání zahraničního stravného	435
264	Zaokrouhlení přeplatku ze zahraniční pracovní cesty.....	436
265	Vrácení vyšší částky, než je přeplatek	437
266	Hromadné vyúčtování cestovních náhrad	437
267	Výběr cizí měny zaměstnancem z účtu zaměstnavatele	446
268	Záloha v cizí měně bez valutové pokladny.....	446
269	Zahraníční cesta bez valutové pokladny	447
270	Vrácení zálohy	447
271	Okamžik vzniku účetního případu	448
272	Účtování o doplatku při poskytnutí zálohy v Kč.....	448
273	Účtování o doplatku při neposkytnutí zálohy.....	449
274	Účtování o cestovních náhradách bez zálohy.....	450
275	Vytvoření dohadné položky.....	451
276	Zrušení valutové pokladny	451
277	Doplatek ze zahraniční pracovní cesty.....	452
278	Doplatek při denním a pevném kurzu	455
279	Vrácení přeplatku v různých měnách	460
280	Opakované pracovní cesty	467
281	Paušalizace jízdních výdajů MHD.....	468
282	Paušalizace jízdních výdajů soukromým vozidlem	469
283	Paušalizace náhrad u cest podle § 152 písm. c) zákoníku práce	470
284	Paušál jako součást mzdy.....	471
285	Odpracovaná doba na pracovní cestě.....	474
286	Zkrácený pracovní úvazek.....	474
287	Doba jízdy v dopravním prostředku	474
288	Náhradní volno za pracovní cestu.....	475
289	Přesčas při pracovní cestě	476
290	Obchodní zástupce na cestě autem.....	476
291	Zaměstnanec na pracovní cestě referentsky řízeným vozidlem	478
292	Náhrada za dobu jízdy do zahraničí	480
293	Cestovní zpráva.....	480
294	Archivace dokladů	481
295	Zřeknutí se stravného.....	482
296	Vyúčtování elektronicky	482
297	Vrácení neoprávněných částek	482
298	Neuskutečněná cesta.....	483
299	Odmítnutí pracovní cesty	483

300	Odvolání z dovolené.....	485
301	Exekuce na cestovní náhrady	485
302	Nemoc na pracovní cestě.....	486
303	Úraz na pracovní cestě	487
304	Úraz na cestě do práce	491
305	Pracovnělékařská prohlídka	492
306	Odpočinek po pracovní cestě.....	492
307	Snížení administrativy.....	493
308	Kdo provádí likvidaci cestovních náhrad	494
309	Použití vlastního vybavení na lyžařském výcviku	495
310	Osobní auto místo autobusu.....	506
311	Vozidlo použité bez souhlasu zaměstnavatele	507
312	Daň silniční v příspěvkové sféře	507
313	Daň silniční - denní sazba daně	508
314	Daň silniční - roční sazba daně	508
315	Daň silniční - vozidlo kategorie N1	509

Příklad 2 Cestovní náhrady jednatele a společníka s. r. o.

Vzniká jednatelem společnosti nárok na stravné již po 5 hodinách, nebo až po 12 hodinách pracovní cesty? A jak je to v případě společníka s. r. o.?

➔ **Řešení**

Vzhledem k tomu, že příjmy jednatelů a společníků s. r. o. jsou příjmy zdaňované podle § 6 odst. 1 ZDP, jsou rovněž jednatele a společníci s. r. o. z daňového hlediska v postavení zaměstnanců, lze jim cestovní náhrady poskytnout **ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako zaměstnancům společnosti**, tj. také stravné při jejich tuzemských pracovních cestách trvajících alespoň 5 hodin. Nárok na cestovní náhrady jim sice podle zákoníku práce nevzniká, pokud jim však poskytnuty jsou, jsou daňově uznatelným nákladem příslušné společnosti s. r. o.

Je třeba také připomenout Pokyn GFŘ D-22, bod 31 k § 24 odst. 2 ZDP, z něhož mj. vyplývá, že **pracovními cestami jednatelů a společníků s. r. o. nejsou cesty do sídla společnosti**, a za takové cesty jim tedy ani bez daňového postihu nelze vyplácet cestovní náhrady.

2.3 Zaměstnanci – cizinci

Zaměstnanec nemusí být pouze občan České republiky, může jím být i cizinec. Obecně je cizincem osoba, která není státním občanem České republiky. Vyplývá to také z § 1 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se cizincem rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Má-li příslušná osoba vícenásobné nebo neurčité státní občanství, postupuje se podle § 28 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

Takovou definici cizince však nelze použít pro účely zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, protože podle § 3 odst. 2 tohoto zákona státní příslušník jiného členského státu Evropské unie (občan EU) a jeho rodinný příslušník mají stejné právní postavení v právních vztazích upravených tímto zákonem jako občan České republiky, pokud tento zákon nestanoví jinak. Totéž platí podle § 3 odst. 3 uvedeného zákona pro rodinné příslušníky občana České republiky, který není státním příslušníkem České republiky ani jiného členského státu Evropské unie.

3. KDY A CO ZAMĚSTNANCI PŘÍSLUŠÍ

V této kapitole jsou uvedeny cesty, při kterých zaměstnanci podle zákoníku práce přísluší cestovní náhrady, o jaké druhy cestovních náhrad jde a z jakých prostředků, příp. za jakých podmínek se tyto náhrady zaměstnancům vyplácí a na co je při tom potřeba také zaměřit pozornost. Jak je uvedeno výše, za cestovní náhrady se podle § 156 odst. 3 zákoníku práce považují pouze náhrady, které byly poskytnuty v souladu s § 152 zákoníku práce.

3.1 Cesty, při nichž zaměstnanci cestovní náhrady přísluší

Ve smyslu ustanovení § 151 a § 152 zákoníku práce je **zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci v pracovním poměru cestovní náhrady**, tj. náhradu výdajů, které mu **vznikly** při:

- pracovní cestě (§ 42 zákoníku práce),
- cestě mimo pravidelné pracoviště (§ 34a zákoníku práce),
- mimořádné cestě v souvislosti s výkonem práce mimo rozvrh směn (§ 78 až § 87, § 93, § 95 zákoníku práce) v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště,
- přeložení (§ 43, § 165, § 177 a § 178 zákoníku práce),
- dočasném přidělení (§ 43a, § 165 zákoníku práce),
- přijetí do zaměstnání (§ 165, § 177 a § 178 zákoníku práce) v pracovním poměru,
- výkonu práce v zahraničí (§ 172 a § 181 zákoníku práce).

Ustanovení § 152 zákoníku práce je pro cestovní náhrady velmi důležité, protože zcela jednoznačně stanoví, kdy zaměstnanci tyto náhrady přísluší.

Kromě toho zaměstnanci přísluší také náhrada jízdních výdajů při cestě k návštěvě rodiny (§ 161 a § 167 zákoníku práce) a stravné v případě, že je zaměstnanec vyslán na pracovní cestu do svého bydliště (§ 163 odst. 6, § 170 odst. 7 zákoníku práce). Podrobnější informace k jednotlivým typům cest jsou uvedeny v kapitole 4 a 5.

Druhy náhrad, které zaměstnanci při uvedených cestách přísluší, jsou uvedeny v kapitole 3.2.

V souladu s ustanovením § 156 odst. 2 zákoníku práce jsou pro účely cestovních náhrad za **pracovní cesty** považovány nejen cesty uvedené v § 42 zákoníku práce, ale také cesty uvedené v § 152 písm. b) a c). To tedy znamená, že i v případě cesty mimo pravidelné pracoviště a mimořádné

Z uvedeného tak vyplývá tento závěr. Je-li sjednané místo výkonu práce:

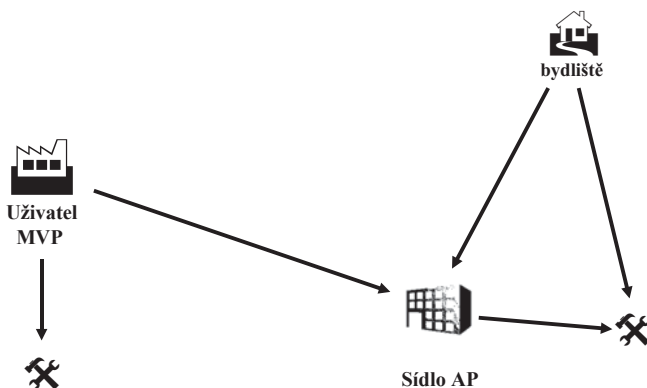
- a) **konkrétní místo** (např. sídlo zaměstnavatele, závod, provozovna, odloučené pracoviště), lze jako pravidelné pracoviště sjednat
 - totéž konkrétní místo,
- b) **více konkrétních míst** (např. některá nebo všechna pracoviště zaměstnavatele) **v jedné obci**, lze jako pravidelné pracoviště sjednat
 - jedno z uvedených míst,
 - více nebo všechna uvedená místa,
- c) **více konkrétních míst ve více obcích**, lze jako pravidelné pracoviště sjednat
 - jedno konkrétní místo,
 - více konkrétních míst v jedné obci,
- d) sjednáno **šířeji** (např. část obce, obec, kraj, Česká republika), lze jako pravidelné pracoviště sjednat
 - jedno konkrétní místo,
 - více konkrétních míst v jedné obci,
 - část obce,
 - obec (není-li místem výkonu práce část obce).

Za sjednání místa výkonu práce šířeji než obec se považuje také případ, kdy jsou jako místa výkonu práce sjednána konkrétní místa a tato místa nejsou jen v jedné obci (např. všechna pracoviště zaměstnavatele v České republice, všechny stavby firmy apod.).

Možnosti sjednání pravidelného pracoviště jsou uvedeny ve schématu č. 1.

Schéma č. 17

Pracovní cesty zaměstnanců agentury práce (AP),
je-li sjednáno místo výkonu práce (MVP) u uživatele

Příklad 38**Cesta agenturního zaměstnance mimo pracoviště uživatele**

Se zaměstnancem agentury práce, která má sídlo v Ostravě, bylo v pracovní smlouvě jako místo výkonu práce sjednáno Ostrava, pravidelné pracoviště sjednáno nebylo. Agentura práce vyslala uvedeného zaměstnance v souladu se sjednanou smlouvou vykonávat práci k uživateli do Olomouce, kde tento zaměstnanec po dobu výkonu práce bydlí v ubytovně uživatele. Uživatel se dohodl s agenturou práce, že vyšle tohoto zaměstnance spolu se svými kmenovými zaměstnanci pro zboží do Zlína. Cesta z Olomouce do Zlína a zpět jim trvala celkem 19 hodin. Přísluší tomuto agenturnímu zaměstnanci v daném kalendářním dni nějaké stravné, když nevykonával práci na pracovišti uživatele?

➔ Řešení

Uvedený agenturní zaměstnanec je při výkonu práce u uživatele na pracovní cestě (cestě mimo pravidelné pracoviště), při které mu přísluší mimo jiné stravné, a to prakticky za každý kalendářní den ve výši podle vnitřního předpisu agentury práce, tj. např. 210 Kč. Protože uživatel poskytuje svým zaměstnancům stravné za stejnou dobu ve výši 240 Kč, musí agentura práce svému zaměstnanci za uvedený den poskytnout stravné ve stejné výši, jako je poskytováno zaměstnancům uživatele, tj. 240 Kč.

Schéma č. 25

Daňové uplatnění PHM při použití vozidla

PODNIKATELEM

Silniční motorové vozadlo	Zvláštní vozadlo	S
ve vlastnictví, spoluvlastnictví podnikatele (společném jmění manželů)		
zahrnuté v obch. majetku podnikatele	SP	
nezahrnuté v obch. majetku podnikatele		
bylo zahrnuto v obch. majetku podnikatele	NPHM	
nebylo zahrnuto v obch. majetku podnikatele, ani nebylo pořízováno na finanční leasing	ZN + NPHM	
bylo pořízováno na finanční leasing		
leasingová úplata byla uplatněna do daňových výdajů podnikatele	NPHM	
leasingová úplata nebyla uplatněna do daňových výdajů podnikatele	ZN + NPHM	
ve společném jmění manželů, zahrnuté do obchodního majetku druhého z manželů		
podnikatel uplatňuje do daňových výdajů poměrným způsobem odpisy, údržbu, opravy, ...	SP nebo NPHM	
podnikatel neuplatňuje do daňových výdajů odpisy, údržbu, opravy, ...	ZN + NPHM	
pořízované na finanční leasing, v nájmu podnikatele nebo užívané na základě smlouvy o výpůjčce SP uzavřené s věřitelem na dobu zajištění převodu vlastnického práva	SP	
vypůjčené podnikatelem, s výjimkou smlouvy o výpůjčce NPHM uzavřené s věřitelem na dobu zajištění převodu vlastnického práva	NPHM	
používané na základě smlouvy o výprose	NPHM	
Používané na základě smlouvy o výpůjčce uzavřené s věřitelem na dobu zajištění dluhu	S	

Legenda:

S - skutečná spotřeba doložená dokladem o nákupu

SP - poměrná část skutečné spotřeby podle poměru km ujetých pro podnikání podnikatele ke km ujetých vozidlem celkem

ZN - základní náhrada

NPHM - náhrada výdajů za spotřebované PHM

9. NUTNÉ VEDLEJŠÍ VÝDAJE

Podle ustanovení § 164, resp. § 171 zákoníku práce přísluší zaměstnanci náhrada nutných vedlejších výdajů, které mu vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou, a to **v prokázané výši**. **Nemůže-li** zaměstnanec jejich **výši prokázat, přísluší mu náhrada ve výši odpovídající ceně věcí a služeb obvyklé v době a místě** konání pracovní cesty. Praktickým příkladem je např. úhrada parkovného prostřednictvím SMS, kdy zaměstnanec nemá o úhradě žádný písemný doklad, který by mohl k vyúčtování cestovních náhrad přiložit. Vzhledem k tomu, že uvedenou cenu obvyklou lze zejména v zahraničí těžko ověřit, prakticky to znamená ve výši, kterou zaměstnanec uvede ve vyúčtování pracovní cesty. Nicméně zaměstnavatel může, podle důvodové zprávy k zákoníku práce, zaměstnancem uvedenou neprokázanou výši **korigovat podle svých zkušeností** o cenách věcí a služeb obvyklých v době a místě konání pracovní cesty. Je to sice podstatně složitější postup než u jiných druhů cestovních náhrad, kdy zaměstnavatel může postupovat podle § 185 zákoníku práce, ale je třeba postup uvedený v § 164 zákoníku práce respektovat.

Pro nutné vedlejší výdaje je podstatné, že jde **o výdaje, které zaměstnanec musel vynaložit a které také v bezprostřední souvislosti s příslušnou konkrétní pracovní cestou skutečně vynaložil**. Aby šlo o nutný vedlejší výdaj, musí být tyto základní podmínky splněny současně. Pokud nebudou splněny, nepůjde o nutný vedlejší výdaj.

Při splnění uvedených podmínek tak **nutným vedlejším výdajem mohou být** např.:

- výdaje za telefonní hovory související s výkonem práce na pracovní cestě,
- vstupné na výstavu, je-li prohlídka výstavy součástí pracovní cesty,
- účastnický poplatek (vložené) na školení, konferenci apod.,
- v případě použití soukromého vozidla s vědomím zaměstnavatele:
 - připojištění sedadel při společné cestě více zaměstnanců,
 - poplatek za parkování,
 - dálniční poplatek,
 - poplatky za použití silnic a tunelů v zahraničí,
- poplatek za úschovu nutných osobních a pracovních zavazadel, pracovních pomůcek, nářadí apod.,
- poplatek za použití tresoru v hotelovém pokoji,

Příklad 226 Kapesné v případě, že zahraniční stravné není při více bezplatných jídlech poskytnuto

Zaměstnanec byl v kalendářním dni 10 hodin v zahraniční. Během této doby mu byla poskytnuta bezplatně dvě jídla (oběd a večeře), lze mu poskytnout kapesné, když mu zahraniční stravné podle § 179 odst. 4 zákoníku práce nepřísluší?

➔ Řešení

Zaměstnanci v uvedeném případě přísluší zahraniční stravné ve výši 1/3 základní sazby zahraničního stravného snížené za dvě bezplatně poskytnutá jídla (za každé jídlo o 70 %), což znamená, že jeho výše je nulová. Také podle § 179 odst. 4 písm. a) zákoníku práce v uvedeném případě zaměstnanci zahraniční stravné nepřísluší.

Nicméně kapesné se podle § 180 zákoníku práce stanoví ze zahraničního stravného zjištěného podle § 170 odst. 3 a § 179 odst. 1 a 2, což znamená, že bezplatně poskytnuté jídlo nemá na kapesné žádný vliv. Kapesné tak může v uvedeném případě zaměstnavatel zaměstnanci poskytnout až do výše 40 % z 1/3 příslušné základní sazby.

Příklad 227 Kapesné za část zahraniční pracovní cesty

Připravujeme změnu vnitřního předpisu a potřebujeme objasnit některé postupy.

Můžeme stanovit kapesné jen na určité vybrané dny zahraniční pracovní cesty, např. jen na dny, kdy je zahraniční stravné kráceno, tj. např.:

- *na první a poslední den pracovní cesty (nižší částka zahraničního stravného) a*
- *na den, kdy dojde ke snížení zahraničního stravného z důvodu bezplatně poskytnutého jídla (např. snídaně při ubytování)?*

Ve dnech, kdy je plný nárok na zahraniční stravné, by kapesné poskytnuto nebylo. Při vyšším kapesném, než může poskytnout zaměstnavatel ve státní a příspěvkové sféře, by se rozdíl k přidání zaměstnanci počítal z údajů za celou zahraniční pracovní cestu celkem, nebo by se tato částka k dodání vypočítávala za každý kalendářní den zvlášť? Lze stanovit kapesné na každý den v jiné procentní výši?

Příklad 295 Zřeknutí se stravného

Jsme nadace a na cestovní náhrady nemáme finanční prostředky a zaměstnanci tak ani cestovní náhrady neuplatňují. Mohou se zaměstnanci zříci cestovního a stravného písemnou formou?

➔ **Řešení**

Zaměstnanec se žádným způsobem nemůže zříci svých práv, tj. ani vyplacení cestovních náhrad (stravného), a to předem ani po pracovní cestě.

Podle § 346c zákoníku práce nemůže zaměstnanec zprostit zaměstnavatele povinnosti poskytnout mu cestovní náhrady, tzn. nikdy a nijak. Možností je, že mu cestovní náhrady budou vyplaceny a on **přijatou částku zaměstnavateli daruje**.

Jde-li o nadaci s činností v zahraničí, lze poskytování cestovních náhrad za cesty do zahraničí a pobyt v zahraničí omezit tím, že se v pracovní smlouvě se zaměstnancem sjedná jako místo výkonu práce příslušné místo v zahraničí (viz kapitola 5.4).

Příklad 296 Vyúčtování elektronicky

Když zpracujeme vyúčtování pracovních cest, lze odsouhlasit toto vyúčtování jak ze strany zaměstnance, tak ze strany zaměstnavatele elektronicky? Všechny dokumenty takto evidujeme. Nebo musí být tiskopis vytištěn a podepsán fyzicky?

➔ **Řešení**

Pokud je z vašeho intranetu zřejmé (mám za to, že by mělo být), od koho komu vnitřní pošta intranetem jde, pak to možné je. Vyúčtování cestovních náhrad by měl zaměstnanec odsouhlasit, nikde není uvedeno, že to musí být na papíře s podpisem a že to nemůže být provedeno tak, jak uvádíte. Koneckonců není ani nikde stanoveno, že k vyúčtování musí být používány tiskopisy. O formě vyúčtování a způsobu potvrzení správnosti údajů zaměstnancem tak rozhoduje výlučně zaměstnavatel. Mělo by to však být popsáno např. ve vnitřním předpisu zaměstnavatele.

Příklad 297 Vrácení neoprávněných částek

Při výpočtu nároku zaměstnance na cestovní náhrady jsem udělala chybu a vyplatila mu tak větší částku, než mu ve skutečnosti přísluší. Musí zaměstnanec rozdíl vrátit?

Daňová povinnost nevznikne zaměstnavateli až skutečným vyplacením cestovních náhrad zaměstnanci z pokladny, ale **vzniká již okamžikem použití osobního automobilu zaměstnancem na pracovní cestě**. To má význam zejména pro správné stanovení termínu placení záloh na daň (viz dále).

Použije-li zaměstnanec na pracovní cestě vozidlo, které mu zaměstnavatel na pracovní cestu neposkytl (viz kapitola 7.3.2), bude **zaměstnavatel poplatníkem daně silniční** za toto vozidlo při současném splnění těchto podmínek:

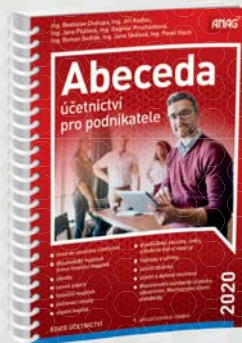
- a) jde o **osobní automobil**, tj. automobil kategorie M1, případně M1G (osobní automobil terénní), nebo jeho přípojné vozidlo, registrovaný v České republice (tj. s tuzemskou standardní registrační značku),
- b) tento osobní automobil (přípojné vozidlo) **je použit v České republice**, a to v souvislosti s činností
 - poplatníka daně z příjmů právnických osob (§ 17 ZDP) s výjimkou veřejně prospěšného poplatníka,
 - veřejně prospěšného poplatníka daně z příjmů právnických osob (§ 17a ZDP), která je u tohoto poplatníka předmětem daně z příjmů právnických osob (§ 18 a § 18a ZDP),
 - poplatníka daně z příjmů fyzických osob, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP),
- c) **zaměstnanci přísluší** za použití tohoto osobního automobilu **náhrada jízdních výdajů** podle § 157 odst. 2 nebo 3 zákoníku práce,
- d) **daňová povinnost již nevznikla provozovateli** (vlastníkovi) **vozidla** zapsanému v technickém průkazu vozidla.

Zaměstnavatel není poplatníkem daně silniční podle § 4 odst. 2 písm. a) ZDSIL, **jde-li o nákladní automobil** (i když jde o vozidlo, za jehož použití přísluší zaměstnanci náhrada jízdních výdajů podle výše uvedených ustanovení zákoníku práce) anebo o jiný druh vozidla než osobní automobil nebo přípojné vozidlo za osobní automobil. Za takové vozidlo je **poplatníkem daně silniční v zásadě vždy provozovatel zapsaný v technickém průkazu vozidla**.

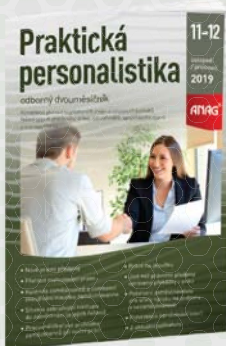
Zaměstnavatel není ani poplatníkem daně za osobní automobil, který zaměstnanec použil na pracovní cestě svévolně a nepřísluší mu tedy za jeho použití náhrada jízdních výdajů. V takovém případě je poplatníkem daně provozovatel zapsaný v technickém průkazu vozidla.

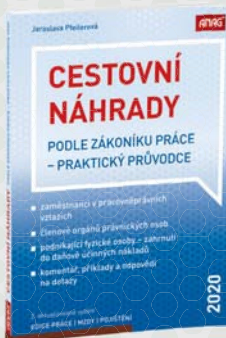
MĚSÍČNÍK
 MZDOVÁ ÚČETNÍ

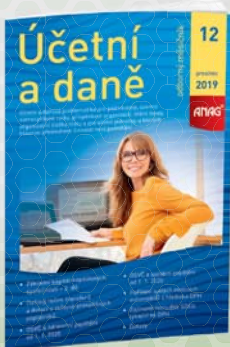
EDICE
 ÚČETNICTVÍ

DVOUMĚSÍČNÍK
 PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA

EDICE
 PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

MĚSÍČNÍK
 ÚČETNÍ A DANĚ

EDICE
 PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

9 788075 542458

Doporučená cena 429 Kč